

De BMP-er ontleed

Ziehier de belangrijkste resultaten van de enquête die SOVON afgelopen zomer steekproefsgewijs hield onder 450 waarnemers die meedoen aan het Broedvogel Monitoring Project (BMP). Zo'n 169 waarnemers (ruim 1/3 deel) namen de moeite om de enquête in te vullen en terug te sturen. Daarvoor onze hartelijke dank. Onder de inzenders werden tien EBCC-atlassen van de Europese vogels verlost. De winnaars hebben het boek al ontvangen.

Uit de resultaten hebben we een gemiddelde BMP-er samengesteld: een hoger opgeleide, full-time werkende man tussen de 41 en 50 jaar wonende in Noord-Holland of Gelderland. Hij inventariseert al 5 tot 10 jaar een natuur- of bosgebied, is over het algemeen zeer tevreden met de informatievoorziening vanuit SOVON, maar nog niet meteen bereid om (ook) andere gebieden te

inventariseren (stad en agrarisch gebied). Een van de aanleidingen om een enquête te houden onder de BMP-waarnemers is de wens van SOVON om een meer representatief beeld te krijgen van de Nederlandse broedvogels. Nu ligt de nadruk – niet helemaal onlogisch – vooral op de vogelrijke natuur- en bosgebieden. Het is echter belangrijk om ook minder vogelrijke gebieden te inventariseren om een statistisch verantwoord beeld te krijgen. In de enquête werden hiervoor drie mogelijkheden gesuggereerd:

- nieuwe proefvelden aan waarnemers toewijzen door SOVON (37% voor, 37% tegen)
- onderbrengen van minder populaire gebieden bij Vogelwerkgroepen (37% wil hier aan meewerken, 39% niet)
- minder populaire gebieden minder arbeidsintensief onderzoeken (57% wil hier aan meewerken, 28% niet).

Tenminste 37% van de geënquêteerden wil dus meewerken aan het verbeteren van het BMP-project! Tijdgebrek bleek overigens vaak de reden om niet meer te kunnen doen. Met de uitkomsten van de enquête kan SOVON de komende tijd aan de slag, onder andere om het BMP verder te verbeteren. De uitgebreide vragenlijst leverde nog meer waardevolle informatie voor SOVON op. Zo blijkt de vergrijzing van het waarnemersbestand – volgens de uitkomsten van deze enquête – wel mee te vallen en is nog niet iedereen op de hoogte van het bestaan van de SOVON-homepage (en dat terwijl deze de afgelopen maand toch ruim 2500 keer bezocht is!). We willen op deze plek nogmaals alle waarnemers die de moeite hebben genomen om de enquête in te vullen hartelijk bedanken!

Ooievaars

Vogelbescherming Nederland heeft een themanummer van Vogelnieuws rond de Ooievaar uitgebracht. In 1969 startte Vogelbescherming Nederland met de herintroductie van Ooievaars in Nederland. Aanvankelijk leek dat tevergeefs: eind jaren tachtig was de Ooievaar zo goed als uitgestorven in ons land. Vanaf 1990 neemt het aantal vrijvliegende paren echter sterk toe, tot ongeveer 380 nu.

Oorzaken van achteruitgang waren vooral fluctuaties in sprinkhanenplagen in de overwinteringsgebieden, intensivering van de landbouw en grondwaterpeilverlaging in Nederland, aanvaringen met elektriciteitskabels (vooral met het uitbreidende net in Frankrijk) en verminderde reproductiviteit door verslechterende conditie.

Dynamische riviersystemen, vernatting in een aantal gebieden, kortom natuurherstel blijkt voor de Ooievaar nu al zijn vruchten af te werpen. In tegenstelling tot wat algemeen bekend wordt geacht: 'Ooievaars leven van kikkers', blijken veel Ooievaars toch vooral te overleven op regenwormen.

Intussen heeft de Zwarte Ooievaar in Luxemburg en België als broedvogel weer vaste grond onder de voeten gekregen. Of deze soort ook in de Nederlandse broedvogelatlas van 2027 een prominente plaats zal krijgen?

BMP- cursusnieuws

Afgelopen twee jaar schreven we al regelmatig over deze nieuwe activiteit van SOVON. Nog even kort samengevat: samen met het IVN heeft SOVON een cursus van 12 dagdelen opgezet met als doel de cursisten in te wijden in de methodiek van het Broedvogel Monitoring Project (BMP) en als het even kan als BMP-waarnemer actief te worden. In 2000 draaide de cursus voor het eerst in Drenthe in nauwe samenwerking met de Werkgroep Avifauna Drenthe (WAD). 21 enthousiastelingen gingen aan de slag met theorie maar vooral in de praktijk.

Uit de evaluatie bleek -gelukkig!- dat de cursus deden in elkaar zit. Wel is er een behoorlijk hoog instap-niveau van de cursisten vereist. Zo moeten de cursisten 50 vogelsoorten op zicht en zang kunnen benoemen. Zeer positief is dat nagenoeg alle cursisten dit jaar een eigen BMP-proefvlak gaan doen! Al met al gaf de evaluatie alle reden om met de cursus door te gaan. Daarnaast is een voorstel voor een voorbereidende cursus opgesteld en is SOVON naarstig op

zoek naar fondsen en/of sponsors voor de broodnodige financiering hiervan. De inzet is dat de BMP-cursus jaarlijks op vier plaatsen in het land gaat draaien. De bedoeling is dat vogelwerkgroepen zelf de cursus organiseren, waarbij SOVON ondersteunt als vraagbaak in de voorbereiding en als leverancier van de cursusopzet en -mappen. Bovendien kan SOVON desgewenst enkele theorie-avonden verzorgen.

Dit jaar draait de cursus opnieuw in Drenthe (WAD), in Alkmaar (VWG Alkmaar e.o.) en in Flevoland (SOVON). Wie volgt in 2002? Het is handig om vroegtijdig met de voorbereiding van een BMP-cursus te beginnen, vraag dus nu meer informatie bij Harvey van Diek of Carolyn Vermanen.